

Hypotéza

- Hypotéza je očekávání o charakteru věcí, vyvozené z teorie (teoretická hypotéza)
- Hypotéza je **ověřitelný výrok o vztazích mezi dvěma jevy** (pracovní hypotéza)

Pravidla pro tvorbu hypotéz

- Je oznamovací, jednoznačně formulovanou větou
- Obsahuje závislou a nezávislou proměnnou
- Obsahuje měřitelné proměnné
- Obsahuje tvrzení o rozdílech, vztazích nebo následcích

Hypotézy a proměnné

1.

Teoretická hypotéza: Náboženství je odpověď na deprivaci.

Pracovní hypotéza: Čím je člověk deprivovanější, tím více tíhne k náboženství.

2.

Teoretická hypotéza: Sociální status rodiny ovlivňuje školní úspěšnost potomků

Pracovní hypotéza: Děti z chudých rodin dosahují horších výsledků ve škole než děti z bohatých rodin.

Časté chyby

1. Hypotéza není výrokiem o vztazích mezi dvěma jevy

- Na vybrané ZŠ Rynárec se šikana nevyskytuje.
- Znalost pojmu kyberšikana je mezi dětmi velmi nízká.
- Metodický materiál rozšíří teoretickou základnu učitelů odborného předmětu a stane se účelnou a vítanou pomůckou při praktické výuce žáků.
- Pod pojmem zooterapie si většina respondentů představí nejčastěji psa a koně.

2. Hypotéza není ověřitelným výrokiem

- Pokud se mezi žáky kyberšikana objeví, žáci nebudou vědět jak na tuto situaci správně zareagovat.
- Informovanost lidí o osobách s postižením zvyšuje snahu jim pomoci v MHD.
- Čím více bude doba pokrokovější (ekonomicky), tím méně bude lidí věřících.

Časté chyby

3. Odhadujeme výsledky výzkumu

S drogami se již na ZŠ setkalo více než 70 procent žáků.

4. Snažíme se vysvětlit výsledky výzkumu

Žáci s postižením neužívají drogy příliš často, protože nemají šanci se k nim dostat.

5. Samozřejmé tvrzení

Sociálně silnější rodiny si mohou dovolit lepší, nákladnější technologie pro své děti se sluchovým postižením

Studenti prvního ročníku medicíny mají méně informací o lupénce než studenti pátého ročníku.

Čím více času tráví matka ve společnosti lidí, tím méně trpí sociální deprivací.

Možnost komunikovat se slyšícími je pro sluchově postižené přínosem, integrace posiluje rovnost možností rozvoje a sebeuplatnění .

Konceptualizace, operacionalizace

Konceptualizace

- Je přesnou definicí konceptů, používaných ve výzkumu.

Operacionalizace

- Neříká, co to je studovaný fenomén, ale říká, jak jej poznat.
- Operacionalizace vyjadřuje koncept popisem operací, kterými bude měřen.
- V praxi probíhá jako stanovování indikátorů.

Příklad: Koncept deprivace

Deprivace

KONCEPT

Fyzická

Ekonomická

Sociální

Politická

Psychická

DIMENZE
KONCEPTU

Sociální deprivace je situace, v níž se nachází jedinec, který je sociálně izolován, nemá dostatek sociálně oceněných rolí a postrádá sociální dovednosti.

KONCEPTUALIZACE

Indikátor č. 1
Sociální izolace:
- Počet přátel
- kontakt s rodinou
- angažmá v organizacích
- kontakt se sousedy

Indikátor č. 2
Nedostatek oceněných rolí
- povolání
- stav

Indikátor č. 3
Sociální dovednosti
- introverze/extroverze
- asertivita

OPERACIONALIZACE

Příklad: Religiozita

Religiozita

KONCEPT

Postoje

Víra

Chování

Oficiální deklarace

DIMENZE
KONCEPTU

KONCEPTUALIZACE

Indikátor č. 1

Indikátor č. 2

Indikátor č. 3

OPERACIONALIZACE

Validita, reliabilita, reprezentativita

- **Validní měření** – měří to, co jsme zamýšleli měřit.
- **Reliabilní měření** – při opakované aplikaci dává shodné výsledky.
- Výzkum je **reprezentativní** tehdy, když je zajištěno odpovídající zastoupení všech skupin v populaci s rozdílným vztahem ke sledovanému jevu.